EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 14.2.2014
COM(2014) 79 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o statistiki, pripravljeni v skladu z Uredbo (ES) št. 2150/2002 o statistiki odpadkov, in njeni kakovosti

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o statistiki, pripravljeni v skladu z Uredbo (ES) št. 2150/2002 o statistiki odpadkov, in njeni kakovosti

KAZALO

1. Uvod 2
1.1. Uredba o statistiki odpadkov 2
1.2. Kakovost podatkov pri različnih metodah 2
1.3. Nadzor kakovosti 2
2. Točnost in pravočasnost 3
3. Popolnost 4
4. Točnost podatkov 4
4.1. Zajetje podatkov 4
4.2. Razčlenitev po gospodarskih sektorjih 5
4.3. Razvrščanje odpadkov 6
5. Primerljivost 6
5.1. Časovna primerljivost 6
5.2. Primerljivost med državami 7
6. Obremenitev podjetij 7
7. Revizija uredbe o statistiki odpadkov 8
8. Dosežki in obeti 10

1. UVOD

1.1. Uredba o statistiki odpadkov

Člen 8(1) Uredbe (ES) št. 2150/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2002 o statistiki odpadkov[1] (v nadaljnjem besedilu: Uredba) od Komisije zahteva, da Evropskemu parlamentu in Svetu vsaka tri leta (po prvem poročilu, ki ga je bilo treba predložiti v petih letih po začetku veljavnosti Uredbe) predloži poročilo o izvajanju Uredbe. Prvo poročilo je bilo objavljeno leta 2008[2], drugo pa leta 2011[3].

Oddelek 7(3) prilog I in II k Uredbi določa, da je treba poročila o kakovosti, ki jih predložijo države članice, vključiti v poročilo iz člena 8. Ta poročila so na voljo v okviru storitve CIRCABC na spletnem mestu:

https://circabc.europa.eu/w/browse/9a7ac3a5-2f59-46b8-b90c-95cd7283ec22.

To poročilo obravnava rezultate zadnje predložitve podatkov junija 2012 za referenčno leto 2010 in zajema 27 držav članic EU. Opisuje tudi izvajanje revidiranih prilog k uredbi o statistiki odpadkov, ki veljajo za referenčno leto 2010.

1.2. Kakovost podatkov pri različnih metodah

Uredba določa podatke, ki jih je treba predložiti, in zahtevano kakovost, ne določa pa posebne metode za pripravo statistike odpadkov, zato se ta statistika pripravlja na podlagi različnih metod. To državam članicam omogoča, da ohranijo svoje sisteme za zbiranje podatkov ob zgolj manjših spremembah, potrebnih za skladnost z Uredbo.

Da bi se čim bolj zmanjšal vpliv različnih pristopov, Eurostat in države članice tesno sodelujejo pri zbliževanju metod in izboljšanju kakovosti podatkov. Nov pristop k sprejetju standardiziranega preverjanja podatkov v okviru validacije, ki se je začelo septembra 2013, je pomemben korak v to smer.

Države članice v svojih poročilih o kakovosti opisujejo podatke glede na elemente kakovosti, ki se običajno uporabljajo v evropskem statističnem sistemu[4] in so določeni v Uredbi (ES) št. 1445/2005 o kakovosti statistike odpadkov[5].

1.3. Nadzor kakovosti

Od prve predložitve podatkov leta 2006 je Eurostat vzpostavil učinkovit sistem za nadzor kakovosti, ki zajema dva koraka. Prvi korak je hitra ocena podatkov in poročil o kakovosti. Poročilo o oceni se pošlje v dveh mesecih po roku za predložitev poročil.

---

1 UL L 332, 9.12.2002, str. 1.
2 COM(2008) 355 final, 13.6.2008.
3 COM(2011) 131 final, 17.3.2011.
4 Spletna stran Eurostata o kakovosti: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=2273,1 2273_47140765&_dad=portal&_schema=PORTAL.
5 UL L 229, 6.9.2005, str. 6.

V tej fazi validacija podatkov zadeva zlasti notranjo skladnost novih podatkov in spremembe skozi čas. Analiza se izvede na visoko agregatni ravni, njen cilj pa je ugotoviti pomembne prekinitve v časovnih vrstah.

Pri drugem koraku gre za poglobljeno validacijo podatkov brez natančno določenega roka. Pri tem se podatki podrobneje analizirajo (npr. po gospodarskem sektorju in kategoriji odpadkov), pri čemer se primerjajo vzorci in spremembe v različnih državah. Preverjanje v okviru validacije zajema:

– primerjave nastajanja odpadkov v posamezni državi z vrednostmi iz prejšnjih let za vsako gospodarsko dejavnost,

– primerjave podatkov med državami za vsako gospodarsko dejavnost,

– primerjavo nastajanja odpadkov in obdelanih odpadkov za vsako kategorijo odpadkov v posamezni državi,

– navzkrižno preverjanje s podatki o odpadkih, ki izhajajo iz drugih obveznosti poročanja, kot je spremljanje skladnosti, v skladu z drugimi predpisi o odpadkih.

Preveri se, ali je odgovore na morebitna vprašanja mogoče razbrati iz poročil o kakovosti, ki so jih predložile države, ali povratnih informacij v zvezi s hitro oceno. Glede na to se lahko zadevnim državam pošljejo dodatna vprašanja.

2. TOČNOST IN PRAVOČASNOST

Podatke in poročila o kakovosti je treba predložiti v 18 mesecih po referenčnem letu; rok za predložitev za referenčno leto 2010 je bil npr. 30. junij 2012. Eurostat za spremljanje upoštevanja rokov uporablja rutinski postopek, po katerem se državam članicam v kratkih presledkih pošiljajo opomniki v skladu z določenim časovnim načrtom.

V času priprave poročila se lahko upoštevanje roka za predložitev poročil za referenčno leto 2010 povzame, kot sledi:

- 13 držav je podatke predložilo pravočasno;
- 6 držav članic je podatke predložilo v treh tednih po roku (Danska, Francija, Litva, Irska, Ciper in Madžarska);
- 4 države članice so podatke predložile do sredine avgusta, tako da jih je bilo mogoče obravnavati v prvem krogu ocenjevanja (Belgija, Nizozemska, Avstrija in Romunija);
- 4 države članice so podatke predložile pozneje kot v treh mesecih po roku (Grčija, Italija, Latvija in Združeno kraljestvo). Podatki so bili predloženi med 25. oktobrom (Italija) in 17. novembrom 2012 (Združeno kraljestvo). Grčija in Italija sta z znatno zamudo poročali že v prejšnjih letih poročanja.

V splošnem je bilo upoštevanje roka za predložitev podatkov iz leta 2010 slabše kot za leto 2008. Poleg tega so nekatere države sporočile začasne podatke in izvedle obsežne revizije več mesecev po roku, zaradi česar je bila potrebna ponovna validacija, kar je povzročilo zamudo pri postopku objave. Glede na navedbe držav članic v njihovih poročilih o kakovosti

izvajanje najnovejših sprememb Uredbe leta 2010 ni povzročilo resnih težav in ne pojasnjuje zamud pri poročanju. Eurostat je sprejel ukrepe na ustrezni ravni, s katerimi je države pozval, naj revidirajo svoje postopke za predložitev in predložijo kakovostne podatke v okviru uveljavljenih zamud.

– *Objava*

Podatki o nastajanju in obdelavi odpadkov so bili v Eurostatovi zbirki podatkov za razširjanje objavljeni 1. oktobra 2012. Obsežne posodobitve zaradi pozne predložitve podatkov ali njihovih popravkov so bile izvedene novembra 2012, marca 2013 in julija 2013.

3. POPOLNOST

Za pripravo agregatov za EU je ključna predložitev popolnih podatkovnih nizov. Manjkajoči podatki omejujejo razlago in informativno vrednost statistike odpadkov. Popolnost se meri kot število praznih polj, ki so z oznako „M“ označena kot manjkajoča.

V prvem krogu poročanja za referenčno leto 2004 je popolne podatkovne nize o *nastajanju odpadkov*, ki so zajemali vse kategorije odpadkov in vse sektorje, predložilo šest od 27 držav članic EU. Vrzeli so bile v podatkovnih nizih 21 držav članic. Skupaj je delež manjkajočih vrednosti o nastajanju odpadkov znašal okrog 9 % zahtevanih podatkov.

Skozi leta se je popolnost podatkov znatno izboljšala. Od leta 2006 do leta 2010 je znašal delež manjkajočih vrednosti med 2 % in 3 % zahtevanih podatkov. Delež manjkajočih vrednosti v zvezi s podatki o *obdelavi odpadkov* je v referenčnem letu 2004 na nacionalni ravni znašal 2,5 % in se je stalno zmanjševal do leta 2008, ko so vse države sporočile popolne podatke o obdelavi.

Zahteve glede podatkov o obdelavi odpadkov za leto 2010 so kot posledica revizije Uredbe postale izčrpnejše zaradi podrobnejše razčlenitve na kategorije odpadkov in dodatne kategorije obdelave „zasip“. Zato je 5 od 27 držav članic za leto 2010 sporočilo manjkajoče podatke, pri čemer je bilo 3,4 % podatkov o obdelavi označenih kot manjkajočih. Več kot pol manjkajočih vrednosti (1,9 %) je bilo povezanih z novo kategorijo „zasip“.

Z uvedbo spletnih obrazcev v programu eDAMIS, tj. Eurostatovi enotni vstopni točki za podatke, se je za države članice poenostavilo sporočanje statističnih podatkov Eurostatu. Tako je zbiranje podatkov postalo tudi v celoti skladno s standardom SDMX.

4. TOČNOST PODATKOV

4.1. Zajetje podatkov

Cilj Uredbe je priprava statistike o odpadkih v skladu s področjem uporabe Direktive 2008/98/ES o odpadkih (okvirna direktiva o odpadkih)[6]. Statistiko o nastajanju odpadkov je treba pripraviti za vse gospodarske sektorje in gospodinjstva, vključevati pa mora odpadke, ki nastajajo pri postopkih predelave in odstranjevanja (t. i. sekundarne odpadke). Statistika mora prav tako zajeti odpadke malih podjetij (< 10 zaposlenih), čeprav je treba taka podjetja izvzeti iz raziskav, kadar je to mogoče.

[6] UL L 312, 22.11.2008, str. 3.

Statistika o obdelavi odpadkov zajema vse odpadke, ki so predelani ali odstranjeni v državi, ne glede na njihov izvor. Uredba temelji na zamisli, da se zberejo podatki o končnem namembnem kraju odpadkov. Postopki pripravljalne obdelave niso zajeti.

– *Napake pri zajetju in razlike pri zajetju podatkov*

Ugotovljene napake pri zajetju so zlasti posledica:

- razlikovanja med odpadki in neodpadki ter razlik pri uporabi takih opredelitev,
- različnih metodoloških pristopov ter različnih prednostnih nalog nacionalnega upravljanja odpadkov in statistike odpadkov,
- težav glede zajetja, ki so specifične za posamezne sektorje (npr. domnevno premajhno zajetje odpadkov, ki izhajajo iz gradnje in rušenja, v nekaterih državah).

Domneva se, da so razlike pri zajetju podatkov največje na naslednjih področjih:

- zdi se, da ima zajetje rudarskih odpadkov (odpadki iz dejavnosti rudarstva) zelo velik vpliv na statistiko odpadkov. Največje razlike med državami so posledica zajetja krovne plasti, tj. naravnih materialov, ki se odstranijo, da se zagotovi dostop do rude brez obdelave, in rudarskih odpadkov, ki se obdelajo na rudarskem polju;
- razlikovanje med odpadki in stranskimi proizvodi ima znaten vpliv na količine odpadkov v sektorjih NACE A (kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo) in NACE C (predelovalne dejavnosti), zlasti za kategorije odpadkov lesni odpadki, živalski in rastlinski odpadki, ter domnevno na žlindro, ki nastane pri proizvodnji kovin;
- neskladnost nastajanja odpadkov v sektorju NACE F (gradbeništvo) kaže razlike v zajetju podatkov;
- več držav ni moglo poročati o novi kategoriji obdelave „zasip“. Vendar jih je večina navedla, da pripravljajo rešitve za naslednjo predložitev podatkov.

Težko je oceniti skupen vpliv napak pri zajetju. Napake pri zajetju lahko vodijo v prenizke in previsoke ocene. Domneva se, da je vpliv največji pri mineralnih odpadkih iz sektorjev NACE B (rudarstvo) in NACE F (gradbeništvo), kar je eden od razlogov, da sta ti kategoriji odpadkov izključeni iz kazalnikov za nastajanje odpadkov in njihovem odlaganju na odlagališčih na podlagi Uredbe.

4.2. Razčlenitev po gospodarskih sektorjih

V Uredbi so države članice pozvane, da razčlenijo svoje podatke na 19 dejavnosti, pri katerih nastajajo odpadki (18 gospodarskih sektorjev in gospodinjstva). Gospodarske dejavnosti so razčlenjene glede na klasifikacijo gospodarskih dejavnosti v Evropski skupnosti (NACE). Pravilna porazdelitev glede na dejavnosti, pri katerih nastajajo odpadki, je pogoj za:

- primerljivost količin odpadkov po sektorjih,
- skladnost statistike odpadkov s statistiko podjetij.

Način porazdelitve odpadkov po proizvodnih sektorjih je odvisen od metod, ki se uporabijo za zbiranje podatkov, in statističnih enot, za katere se pripravi statistika odpadkov. Primerljivost in skladnost podatkov se domnevno najbolje zagotovita z uporabo poslovnih registrov za zbiranje podatkov. Ker Uredba kot podlago za zbiranje podatkov omogoča uporabo lokalnih enot ali statističnih enot, bodo obstajale razlike pri porazdelitvi odpadkov med državami kljub pravilni uporabi določb Uredbe. Ta težava ni značilna le za statistiko odpadkov, ampak je prisotna tudi na drugih statističnih področjih, ki so povezana z gospodarskimi dejavnostmi.

Domneva se, da je skupen vpliv napak pri porazdelitvi na kakovost statistike odpadkov omejen. V državah, v katerih se podatki o nastajanju odpadkov pridobijo posredno iz podatkov o obdelavi odpadkov, je tveganje za nepravilno porazdelitev večje. Razlog za to so informacije o družbi ali sektorju, v kateri oziroma katerem nastajajo odpadki, ki se pridobijo le iz sekundarnih virov (npr. od izvajalca zbiranja ali obdelave odpadkov) ali jih je treba pridobiti kako drugače (npr. z uporabo modelov ali evropskega seznama odpadkov[7], ki vsebuje informacije o izvoru odpadkov). Tudi uporaba upravnih podatkov lahko povzroči nepravilno porazdelitev, kadar poročevalske enote v sistemu upravnih podatkov niso usklajene z opredelitvijo statističnih enot iz Uredbe.

4.3. Razvrščanje odpadkov

Uredba opredeljuje razčlenitev po kategoriji odpadkov v skladu s statistično nomenklaturo EWC-Stat, vendar ne določa posebnega razvrščanja za zbiranje podatkov. Države lahko uporabljajo katero koli razvrščanje odpadkov, če lahko predložijo opredeljene formate v zahtevani kakovosti.

Večina držav zbira podatke v skladu z evropskim seznamom odpadkov, ki zajema 839 vrst odpadkov. Kljub nekaterim težavam pri uporabi seznama široka uporaba te razvrstitve zagotavlja visoko raven primerljivosti. Domneva se, da je skupen vpliv napak pri razvrščanju na točnost podatkov majhen.

5. PRIMERLJIVOST

5.1. Časovna primerljivost

Po koncu četrtega kroga poročanja je zdaj mogoče nadaljevati z boljšo oceno primerljivosti podatkov skozi čas.

Eurostatov sistem za validacijo podatkov zagotavlja, da se prekinitve v časovni vrsti odkrijejo in popravijo ali pojasnijo. Poleg tega so se poročila o kakovosti posameznih držav izkazala za uporabno orodje pri spremljanju metodoloških sprememb in njihovem vplivu v državah članicah.

Ocena nacionalnih poročil o kakovosti kaže, da so od leta 2004 skoraj vse države članice znatno prilagodile svoje pristope k pripravi statistike odpadkov. Večina držav dodatno izboljšuje zbiranje podatkov, in sicer z izboljševanjem kakovosti podatkov (npr. z zapolnjevanjem podatkovnih vrzeli in izboljšanjem zajetja) ter z izboljševanjem učinkovitosti svojih metod.

[7] Odločba 2000/532/ES o seznamu odpadkov, UL L 226, 6.9.2000, str. 3.

Leta 2010 je v EU-27 skupaj nastalo 2,5 milijard ton odpadkov, kar pomeni zelo majhno povečanje za 0,3 % ali 8 milijonov ton v primerjavi s prejšnjim referenčnim letom. Pri pregledu skupne količine nastalih odpadkov v vseh sektorjih so se medsebojno izključevale znatne spremembe v nekaterih gospodarskih sektorjih.

Na nacionalni ravni so časovne vrste v večini držav dosledne. Večje prekinitve v skupni količini nastalih odpadkov v nekaterih državah lahko izražajo dejanske spremembe (npr. na Finskem in Švedskem) ali pa so lahko posledica sprememb sistemov za zbiranje podatkov (npr. na Danskem, v Avstriji in Belgiji) ali kombinacije obojega (v Združenem kraljestvu).

Na Švedskem in Finskem se je zaradi večjega pridobivanja rud v rudarskem sektorju od leta 2008 do leta 2010 nastajanje odpadkov znatno povečalo, tj. za 31 milijonov ton (37 %) na Švedskem in 23 milijonov ton (28 %) na Finskem.

Na Danskem in v Avstriji so temeljne spremembe sistemov za zbiranje podatkov leta 2008 in 2010 povzročile pomembne prekinitve v časovni vrsti. Na Danskem se je sistem ISAG leta 2010 nadomestil z novim sistemom za podatke o odpadkih, ki je popolnoma skladen z zadevnimi razvrstitvami EU. Zato je bila sporočena skupna količina odpadkov za 38 % večja kot v prejšnjih letih. V Avstriji, kjer je bil uveden sistem za elektronsko upravljanje podatkov o odpadkih, je bil trend nasproten. Sporočena količina nastalih odpadkov se je zmanjšala za 38 % v primerjavi s prejšnjim letom, in sicer delno zaradi izvzetja stranskih proizvodov iz poročanja in delno zaradi zajetja vrzeli, ki jih bo treba obravnavati v prihodnosti. Belgija poroča o znatnem povečanju nastajanja odpadkov med letoma 2008 in 2010, in sicer za 29 %, ki se pripisuje zlasti metodološkim spremembam pri zbiranju podatkov (npr. izboljšanemu zajetju sekundarnih odpadkov).

Združeno kraljestvo poroča o velikem zmanjšanju odpadkov iz sektorja rudarstva, ki znaša 63 milijonov ton (73 %), zlasti zaradi metodoloških razlogov (prilagoditev zastarelih dejavnikov za ocenjevalni pristop na podlagi modelov), pri čemer pa to domnevno izraža tudi upad gospodarske rasti v sektorju rudarstva.

5.2. Primerljivost med državami

Zaradi skupnih opredelitev in razporeditev so podatki med državami dobro primerljivi za večino sektorjev in vrst odpadkov. Pojasnjevanje razlik med državami glede na skupno količino nastalih in obdelanih odpadkov je postalo enostavnejše.

Vendar še vedno obstajajo resne težave v zvezi s primerljivostjo podatkov, ki so povezane z razlikami pri zajetju podatkov, opisanih v oddelku 4.1. Te težave se obravnavajo na primer v okviru delavnic, kjer z državami potekajo razprave o možnostih za uskladitev zajetja podatkov. Delavnice o odpadkih, ki izhajajo iz rudarstva, so potekale oktobra 2011, delavnice o odpadkih, ki izhajajo iz gradnje in rušenja, pa oktobra 2012. Dodatna delavnica o validaciji podatkov je potekala septembra 2013 kot prvi korak k opredelitvi skupnih standardov validacije. Poleg tega podrobna analiza podatkov s kazalniki, specifičnimi za posamezne sektorje, zagotavlja stalno izboljšanje primerljivosti med državami.

6. OBREMENITEV PODJETIJ

Države članice so v Uredbi pozvane, naj zmanjšajo obremenitev vprašancev z zagotovitvijo dostopa do upravnih podatkov in izvzetjem malih podjetij z manj kot 10 zaposlenimi iz raziskav, razen če znatno prispevajo k nastajanju odpadkov.

Izjave držav članic v njihovih poročilih o kakovosti kažejo visoko raven ozaveščenosti o cilju ohranjanja čim manjše obremenitve. To se izraža z vedno večjim številom držav članic, ki zbirajo informacije o fizični obremenitvi zaradi poročanja in so sposobne količinsko opredeliti povprečni čas, ki ga vprašanci potrebujejo za izpolnjevanje vprašalnikov ali obrazcev za poročanje. V primerjavi z referenčnim letom 2008 se je število držav, ki so predložile take količinske informacije, povečalo s sedem na deset držav članic. Informacije so predložili vprašanci prek vprašalnikov ali pa so se ugotovile s posebnimi študijami.

Sedem od deset držav je ocenilo, da je bil povprečni čas, potreben za izpolnjevanje vprašalnika ali obrazca za poročanje, od 20 minut do 3 ure. Irska, Poljska in Švedska so poročale, da so bile potrebne več kot 3 ure. O najdaljšem času je poročala Poljska (ena ura do 40 ur na vprašanca), kjer so imetniki odpadkov v prehodnem obdobju obremenjeni z dvojnim poročanjem (upravno in statistično poročanje), dokler statistična raziskava ne bo postopno odpravljena.

Najboljša pomoč podjetjem je, če se z uporabo upravnih podatkov in/ali uskladitvijo raziskav o odpadkih med zadevnimi institucijami (statistični uradi, ministrstva za okolje, okoljske agencije) prepreči dvojno poročanje. V 15 državah članicah so upravni podatki glavni vir statistike odpadkov. Druge države uporabljajo upravne podatke kot enega od mnogih virov podatkov.

Število držav, ki so izvajale sisteme elektronskega poročanja ali jih nameravajo izvajati, se povečuje. Orodja za elektronsko poročanje o nekaterih ali vseh podatkih o odpadkih so zdaj na voljo v Belgiji (Flandrija), na Danskem, na Irskem, v Litvi, na Madžarskem, v Avstriji, na Poljskem, v Sloveniji in v Združenem kraljestvu.

Izvzetje malih podjetij iz raziskav se obravnava na različne načine. Nekatere države mala podjetja zajamejo z vzorčnimi raziskavami in ekstrapolirajo rezultate. Večina pa jih v celoti izvzame. Vrednosti se ne upoštevajo ali se ekstrapolirajo z ocenjevalnimi modeli na podlagi dejavnikov. Države so določile različne mejne vrednosti za izvzetje, ki so večinoma odvisne od števila zaposlenih ali količine nastalih odpadkov na leto. Nekatere države združijo obe merili, s čimer zagotovijo, da so tudi mala podjetja zajeta v zbiranje podatkov, če presegajo določeno mejno vrednost za nastajanje odpadkov.

7. REVIZIJA UREDBE O STATISTIKI ODPADKOV

Po prvih dveh obdobjih poročanja so postale očitne nekatere nepravilnosti, v prvem poročilu Evropskemu parlamentu in Svetu pa so bila opredeljena področja za izboljšanje (COM(2008) 355). Poleg tega revizija okvirne direktive o odpadkih (2008/98/ES) določa nove informacijske potrebe in spremenjene opredelitve. Zato je bilo treba spremeniti tudi Uredbo (z Uredbo Komisije (EU) št. 849/2010/EU[8]). Spremenjena različica je veljala za referenčno leto 2010. Glavne spremembe so povzete, kot sledi:

– najpomembnejša sprememba je uskladitev razčlenitve po kategoriji odpadkov v oddelku 2 prilog I in II k Uredbi. Od referenčnega leta 2010 morajo države o nastajanju in obdelavi odpadkov poročati na podlagi istih 51 kategorij odpadkov;

[8] UL L 253, 28.9.2010, str. 2.

– nekatere kategorije odpadkov so bile reorganizirane ali na novo uvedene, da bi se izboljšala uporabnost podatkov, npr. za spremljanje politik o ravnanju z odpadki. Te vključujejo:

  – ločene kategorije odpadkov za mineralne odpadke, ki izhajajo iz gradnje in rušenja, ter za prst in zemeljske izkope,

  – ločene kategorije odpadkov za tekoče in mineralne odpadke, ki izhajajo iz obdelave odpadkov (sekundarni odpadki),

  – reorganizacijo kategorij živalskih in rastlinskih odpadkov ter kovinskih odpadkov,

  – agregacijo različnih kemičnih odpadkov v eno kategorijo.

– Poleg tega so bile reorganizirane kategorije obdelave odpadkov:

  – opredelitev kategorije obdelave „odlaganje odpadkov v ali na zemljo“ je bila usklajena z opredelitvijo odlaganja iz Direktive Sveta 1999/31/ES o odlaganju odpadkov na odlagališčih[9], da bi se vključilo zbiranje podatkov o številu in zmogljivosti odlagališč, ki se trenutno zbirajo v skladu s to direktivo[10],

  – kategorija obdelave „zasip“ je bila uvedena, da bi se Uredba uskladila z opredelitvami iz revidirane okvirne direktive o odpadkih.

Priročnik za izvajanje uredbe o statistiki odpadkov je bil prilagojen leta 2010 in nato ponovno leta 2013.

Izvajanje revidiranih kategorij odpadkov in prerazvrstitev postopkov predelave „odlaganje odpadkov v ali na zemljo“ je glede na izjave držav članic potekalo gladko in ni povzročilo težav. Nekatere države so se s tehničnega vidika izrecno strinjale s spremembami.

Številne države so poročale o težavah pri uvedbi nove kategorije obdelave „zasip“, zlasti ker seznam postopkov predelave iz Priloge II k okvirni direktivi o odpadkih ne zagotavlja posebnega vnosa (šifra R) za „zasip“. Poleg tega je bila opredelitev izraza „zasip“ označena kot premalo jasna, kar se je štelo kot težava pri zbiranju podatkov.

V splošnem se je spremenjena uredba uspešno izvajala, pri čemer je bil dosežen eden od ciljev revizije, tj. uskladitev statistike odpadkov z opredelitvami in zahtevami glede poročanja iz druge zakonodaje o odpadkih.

Vendar sta predstavitev in analiza časovne vrste postali težji zaradi prekinitev, ki jih je povzročila ponovna opredelitev kategorij odpadkov in postopkov obdelave. Eurostat si zdaj prizadeva izboljšati predstavitev podatkov uporabnikom, da bo dosežen tudi drugi pomemben cilj revizije Uredbe, tj. izboljšanje uporabnosti statistike odpadkov.

[9] UL L 182, 16.7.1999, str. 1.

[10] Odločba Komisije 2000/738/ES z dne 17. novembra 2000 o vprašalniku za poročila držav članic o izvajanju Direktive 1999/31/ES o odlaganju odpadkov na odlagališčih (UL L 298, 25.11.2000, str. 24).

8. DOSEŽKI IN OBETI

Odkar se je leta 2006 začelo poročanje, je bil v zvezi s pripravo statistike odpadkov dosežen pomemben napredek. Popolnost podatkov, ki so jih predložile države članice, se je stalno izboljševala. Pri statistiki odpadkov je bila dosežena razmeroma visoka stopnja primerljivosti med državami za večino kategorij odpadkov in sektorjev, znaten napredek pa je bil dosežen tudi pri popolnem zajetju podatkov. V splošnem je kakovost podatkov pri večini držav ustrezna. Vendar so potrebne dodatne izboljšave, ki bodo prispevale k doseganju ciljev politike EU na področju okolja, industrije in surovin.

Uskladitev podatkov pospešujejo dokumentacija z metodološkimi smernicami, ki je na voljo na spletnem mestu Centra za okolje podatke o odpadkih, in delavnice, v okviru katerih se obravnavajo področja, na katerih obstajajo velike razlike pri zajetju podatkov. Napake in metodološke pomanjkljivosti se ugotovijo s sistemom za nadzor kakovosti.

Eurostat kot nov pristop k izboljšanju kakovosti podatkov vzpostavlja program s ciljem podpreti države, v katerih so resne pomanjkljivosti, z dvostranskimi srečanji, ki bodo omogočila razpravo o takih vprašanjih, in možnostmi za izboljšavo.

S predloženimi podatki za leto 2010 so zdaj na voljo podatki o nastajanju in obdelavi odpadkov za štiri referenčna leta, tj. za obdobje 2004–2010. Z razširitvijo časovne vrste postajajo podatki vedno bolj uporabni, npr. za izračun kazalnikov in za uporabo na področju okoljskih računov.

Hkrati imajo metodološke spremembe v posameznih državah še vedno lahko pomemben vpliv na časovno vrsto, in sicer na državni ravni in na ravni agregata za EU-27. Zato je treba spremembe skozi čas razlagati previdno in po natančni analizi podatkov. Poleg tega bo treba spremljati učinek novih konceptov, ki so bili uvedeni z revidirano okvirno direktivo o odpadkih, tj. merila o tem, kdaj odpadek ni več odpadek, na statistiko odpadkov.

Kazalniki za „nastajanje odpadkov, razen večjih mineralnih odpadkov“ (tsdpc210) in „nastajanje nevarnih odpadkov po gospodarskih dejavnostih“ (tsdpc250) so določeni in so del sklopa kazalnikov trajnostnega razvoja. Pripravljen je bil nov kazalnik za „odlaganje odpadkov, razen večjih mineralnih odpadkov, na odlagališčih“, pri čemer se načrtuje, da bo vključen v sklop kazalnikov za učinkovitost virov. Razvoj kazalnikov za druge kategorije obdelav, vključno z recikliranjem, še poteka.